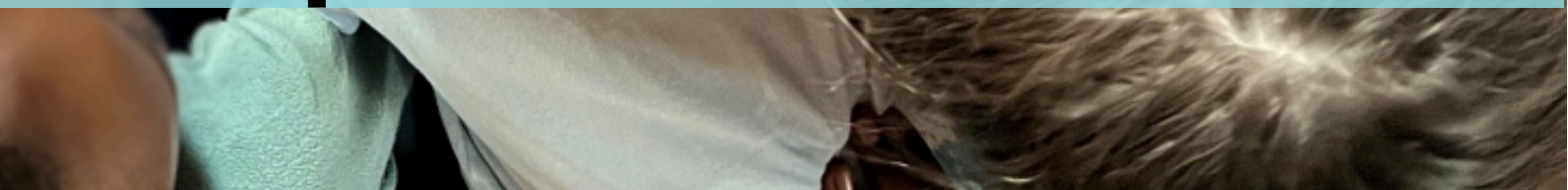

ERFARENHETER

AV ATT ANVÄNDA
VÄGLEDNINGEN

Hur andra kommuner har arbetat med vägledningen

Här är en sammanställning av hur fem kommuner har testat att arbeta med vägledningen och vad de har lärt sig på vägen. Förhoppningen är att det ska ge inspiration och idéer till er som funderar på att använda materialet själva, oavsett om ni jobbar inom en kommun eller tillsammans med andra aktörer.

Flera av kommunerna lyfter att det var värdefullt att ta del av en gemensam presentation av innan arbetet påbörjades. Det skapade en gemensam kunskapsgrund och tydliggjorde att allt inte behöver göras på en gång, utan det går att välja ut de delar som känns viktigast och arbeta vidare med dem steg för steg.

Så här gick kommunerna tillväga

Även om organisationerna såg olika ut, valde de ofta liknande arbetssätt. Här är några exempel som kan vara till hjälp när ni planerar ert upplägg:

Starta tillsammans

Eftersom vi som arbetar som utredare i projektet var involverade i testerna så började samtliga kommuner med en gemensam presentation och genomgång av vägledningen. Kommunerna lyfte att det skapade:

- en gemensam bild av syftet
- en trygg startpunkt
- en förståelse för att vägledningen kan användas stegvis

Genom att få en gemensam kunskapsgrund gjorde det lättare att diskutera vad som känns relevant för respektive verksamhet. Här på websidan finns även en presentation som ni kan ta del av enskilt eller gemensamt i en arbetsgrupp.

Kartläggning med hjälp av vägledningen

De flesta kommuner som vi hade kontakt med bildade en arbetsgrupp med personer som möter familjer eller har ansvar för mottagningsarbetet. Vilka funktioner som var involverade i dessa grupper skiljde sig åt mellan kommunerna, i någon kommun var det personer från en och samma arbetsgrupp, medan i någon kommun så samlade de personal från flera olika verksamheter som är involverade i mottagandet av barnfamiljer. I en annan kommun så var det en person som drev arbetet på egen hand och tog ett övergripande ansvar för att sedan koppla på andra personer vid behov. Dessa olika konstellationer gick sedan igenom vägledningens kategorier och reflekterade bland annat över:

- vad gör vi redan?
- vad behöver förbättras?
- vad gör vi inte idag, men skulle kunna börja med?
- vem ansvarar för vad?

De gjorde på så sätt en systematisk analys av arbetet genom att reflektera kring varje punkt på listan och identifiera styrkor och utvecklingsbehov.

Exempel på hur vägledningen stärkte struktur och arbetssätt

Vägledningen användes också som ett verktyg för att skapa mer struktur i verksamheterna. I vissa kommuner användes vägledningen inför mottagandet av en barnfamilj medan vissa kommuner inte hade något mottagande planerat vid testtillfället så där användes den mer i planering inför framtida mottagande. Arbetet med vägledningen ledde bland annat till:

- tydligare rutiner utifrån ett systematiserat arbetssätt, en kommun uttryckte att det har lett till att rutiner har samlats och strukturerats
- mallar för kartläggningssamtal med barn och/eller föräldrar. Exempelvis såg en kommun ett behov av att erbjuda ett strukturerat stöd i samtal med familjer, med särskilt fokus på att kartlägga barns behov. Vägledningen har även använts aktivt i det praktiska arbetet, framför allt som ett hjälpmedel för att fånga upp viktiga områden i barnens livssituation. Frågor har med hjälp av vägledningen formulerats i en mall för samtal, vilket har gjort det möjligt att skapa mer relevanta och tillgängliga samtal.
- mallar för barnkonsekvensanalys. En kommun genomför samtal med föräldrar och barn när familjen fått besked om anvisning och då samtalar ansvarig socialsekreterare med familjen för att ta reda på om barnen har några speciella behov.
- bättre samarbete inom och mellan arbetsgrupper.

Flera kommuner beskrev att vägledningen gav dem ett gemensamt språk och ett systematiserat tillvägagångssätt för att prata om barnens behov.

Lärdomar som kommuner lyft fram

Verksamheterna pekade särskilt på följande erfarenheter:

Checklistan hjälper till att se helheten

Att arbeta med vägledningen gör det lättare att få syn på alla områden som påverkar barnens vardag, inte bara det som kommer upp spontant i samtalet.

Barnens röster lyfts fram tydligare

När vägledningen används regelbundet blir det naturligt att fråga mer om barnens perspektiv. Flera verksamheter upptäckte att barn gärna berättar när de får möjlighet. En kommun lyfte att en betydelsefull utveckling har varit att barnens perspektiv lyfts fram mer aktivt än tidigare. Samtal med barn sker ofta spontant under hembesök, där barnen själva berättar om sin situation. Det har under arbetet med vägledningen visat sig att barnen vill vara delaktiga och att de har uttryckt behov som lett till konkreta insatser, exempelvis kontakt med skolan.

Nya utvecklingsområden blev synliga

Arbetet med vägledningen hjälpte verksamheterna att se vad som fungerar bra, vad som saknas och vad som behöver stärkas framåt.

Samverkan behöver ofta stärkas

Flera såg att barnens behov omfattas av flera olika aktörers ansvar, och att vägledningen kan användas som grund i samverkan med exempelvis skola, hälsoverksamheter och civilsamhället.

Varför testa vägledningen hos er?

Vägledningen kan:

- skapa struktur och trygghet i samtal
- hjälpa till att lyfta både risk- och skyddsfaktorer
- ge en tydlig överblick över barnets hela livssituation
- användas direkt i praktiken,
- fungera som ett verktyg för utveckling av rutiner

Arbetet med vägledningen går att anpassa efter era förutsättningar och det krävs inte stora resurser för att komma igång. Många har startat med en enkel genomgång i en liten arbetsgrupp och upptäckt att vägledningen snabbt blir ett stöd i vardagen.

Vill ni prova?

Ni kan använda exemplen i den här sammanställningen som inspiration. Gör som andra kommuner till exempel, börja i liten skala, välj några områden att fokusera på, testa checklistan i vardagliga samtal och bygg vidare utifrån era egna erfarenheter

Små steg kan göra stor skillnad för barnens delaktighet, trygghet och möjligheter att få rätt stöd.

